

Η απήχηση της διδασκαλίας του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτό: exagorefsis.blogspot.com

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

α) Η διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (14ος αιώνας) περί διακρίσεως αμέθεκτης ουσίας και μεθεκτών ακτίστων ενεργειών στο Θεό, στηριγμένη όχι τόσο στη διανοητική γνώση και τους ψυχρούς φιλοσοφικούς συλλογισμούς όσο στην εμπειρική βίωση της κοινωνίας με το Θεό, αμφισβητήθηκε έντονα στην εποχή του.

Οι αμφισβητήσεις συζητήθηκαν σε συνόδους στην Κωνσταντινούπολη και τελικά επικυρώθηκε πανηγυρικά η διδασκαλία του θεοφόρου πατρός.

β) Ο πνευματικός αγώνας των ησυχαστών να συγκεντρώσουν το νου, ο οποίος «επί τα έξω σκεδάννυσι», και να τον προσηλώσουν στην καρδιά δεν αφορά απλώς

κάποια τεχνική σωματική μέθοδο. Αποτελεί τρόπο άσκησης, ησυχίας και χαρισματική οδό θεογνωσίας. Μετά την ενανθρώπιση, διδάσκει ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, οφείλουμε να αναζητούμε τη χάρη του Πνεύματος στα σώματά μας, που έχουν καθαγιαστεί από τα μυστήρια της Εκκλησίας.

Υ) Το ανθρώπινο σώμα έχει δημιουργηθεί, για να καταστεί κατοικητήριο του Θεού, και η καθαρή καρδιά αποτελεί θρόνο της χάρης. Οπότε η συγκέντρωση του νου στο σώμα, που διασκορπίζεται με τις αισθήσεις, και η προσήλωσή του στο ηγεμονικό όργανο, την καρδιά, προετοιμάζει τον αγωνιζόμενο για την κοινωνία με το Θεό. Η εσωστρέφεια αυτή δεν σημαίνει αποστασιοποίηση από τα προβλήματα του κόσμου. Αντίθετα με καθαρή καρδιά και φωτισμένο νου αυτά αντιμετωπίζονται αποτελεσματικότερα.

δ) Η διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά έγινε το θεμέλιο πάνω στο οποίο στηρίχθηκαν οι ορθόδοξοι, προκειμένου να απαντήσουν στην πολεμική του Ρωμαιοκαθολικισμού κατά την Τουρκοκρατία. Ενώ ταυτόχρονα χάρη σε αυτή συνεχίστηκε η θεολογική βυζαντινή παράδοση και αναγεννήθηκε η πνευματική ζωή. Γι' αυτό προφανώς η λατινική προπαγάνδα προσπάθησε με πολλούς τρόπους να διαβάσει τον Άγιο Γρηγόριο ως αιρετικό και φαυλόβιο, να αφανίσει τα έργα του και να προσβάλει τη μνήμη του. Μέχρι και τον αναθεματισμό του θεοφόρου Αγίου ζητούσαν οι Λατίνοι από τους μαθητές της Σχολής του Αγίου Αθανασίου στη Ρώμη, που είχαν ιδρύσει οι πάπες για φοιτητές της Ορθόδοξης Ανατολής.

ε) Παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι με τη διδασκαλία και το έργο του ο άγιος του 14ου αιώνα προετοίμαζε το γένος των Ορθοδόξων να αντέξει στην επερχόμενη αιχμαλωσία. Και δεν είναι λίγοι σήμερα εκείνοι που θεωρούν ότι η διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου για πρόταξη της άσκησης, της λιτής ζωής, της εσωτερικής ησυχίας και της προσευχής λείανε τις ψυχές των χριστιανών και τις μπόλιασε με τη διπλή εντολή της αγάπης προς το Θεό και της αγάπης προς τον πλησίον.

στ) Το ησυχαστικό κλίμα του 14ου αιώνα, που ανανεώθηκε με τη φιλοκαλική κίνηση του 18ου αιώνα, μπόλιασε το γένος με ήθος συντετριμμένης καρδιάς, μετάνοιας, υπομονής και χριστιανικής καρτερίας. Και αυτή η εσωτερική δύναμη κράτησε άσβεστη τη φλόγα της πίστεως και ζωντανή την ελπίδα για αρκετές εκατονταετίες. Η εσωτερική ησυχαστική ζωή δεν είναι αδράνεια και απραξία, όπως θεωρούν ορισμένοι. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για υγιή κοινωνικότητα και κοινωνική ειρήνη.

ζ) Είναι χαρακτηριστικό ότι ο ησυχαστής επίσκοπος μπαίνοντας στη Θεσσαλονίκη, η οποία είχε ταλαιπωρηθεί από ταραχές και εσωτερικό διχασμό, ανέγνωσε στην είσοδο της πόλης θαυμάσια ομιλία περί ειρήνης. Στην ομιλία αυτή καταδικάζονται το αμοιβαίο μίσος, η αφροσύνη και οι έριδες. Αυτά έχουν ως αιτία την κοινή αμαρτία και την αποστροφή του Θεού. Έτσι γεννιέται εμφύλια στάση και σύγχυση. Οπότε η θεραπεία επέρχεται με την επιστροφή στην οδό του ευαγγελίου, τη

συμφιλίωση με το Θεό, την αειθαλή και παντοτινή ομόνοια, την ειρήνη και την αγάπη, αλλά και με την αναγνώριση της συγγένειας μεταξύ των ανθρώπων, αφού όλοι είναι της ίδιας φύσεως, άνθρωποι θεοειδείς.

Πηγή:makthes.gr